

TREBALL FI DE MÀSTER

Màster Universitari de Psicopedagogia

Curs acadèmic 2019-20

Una alternativa a l'aula d'acollida

Realitzat per Maria Domingo Arroyo

Tutoritzat / Dirigit per Ingrid Sala Bars

20 de maig de 2020

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

c. Císter, 34
08022 Barcelona
www.blanquerna.edu

RESUM

Els processos migratoris produïts a Catalunya en els últims anys han causat que cada vegada hi hagi més heterogeneïtat identitària, lingüística, cultural i ètnica a les escoles. Els objectius d'aquesta recerca són conèixer la realitat de l'acollida dels alumnes nouvinguts d'una escola concertada de Barcelona, i elaborar un recurs alternatiu a l'aula d'acollida que proporcioni eines als docents per garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats d'aquests alumnes. Per dur-la a terme s'ha realitzat una entrevista a l'Equip d'Orientació Educativa, format per una psicòloga i una psicopedagoga, i a deu membres de l'Equip docent que s'encarreguen de l'acollida dels alumnes nouvinguts del centre. Els resultats obtinguts mostren que els professionals de l'escola no tenen les eines suficients per oferir la millor acollida pels alumnes nouvinguts. A més, tampoc tenen una formació específica i això els dificulta poder atendre de manera adequada les necessitats d'aquests infants. Com a conclusió d'aquesta recerca després dels resultats obtinguts, s'ha creat un blog amb recursos per oferir eines als docents i alumnes per l'ensenyament i l'aprenentatge del Català.

Paraules clau: Alumnes nouvinguts, aula d'acollida, immigració, interculturalitat, inclusió.

ABSTRACT

The migration processes produced in Catalonia during the last years, have caused an identity-related, linguistic, cultural and ethnic diversity in Catalan schools. The aim of this research is to determine the reception of newcomer students' reality in a private school from Barcelona. Also to assure equity and equally opportunities through an alternative teaching resource to the reception classroom. To achieve this goal, some interviews have been elaborated to the school's Educational Orientation Team and ten teachers that are in charge of the reception of newcomer students. The obtained outputs show that school's teachers have not enough resources, not even, an specific formation for dealing these cases. Which means a barrier in the learning process and needs, for these students. In conclusion, taking into consideration the previous results, a blog has been made to offer newcomer students and teachers Catalan learning tools.

Key words: newcomer students, reception classroom, immigration, interculturality, inclusion.

Introducció

Segons Jiménez (2004), entre el 1959 i el 1975 Espanya es va convertir en un país industrial i es van produir importants migracions interiors de les regions més pobres cap a Catalunya, el País Basc, València i Madrid. Des de mitjans dels anys setanta va haver-hi una lenta i continua entrada d'immigrants marroquins, llatinoamericans, portuguesos, guineans i senegalesos. Més tard, durant la segona meitat dels vuitanta a Espanya es va donar un creixement econòmic, un desenvolupament continu del sector serveis i una progressiva democratització de les relacions socials. Aquest fet va provocar que durant els següents anys Espanya es configurés com un país receptor de famílies que buscaven millorar la seva vida.

A finals del 2001 hi havia 23 nacionalitats dins Espanya i la gran majoria dels immigrants provenien del Marroc. També n'hi havia un nombre important procedents del Magreb i de l'Àfrica Subsahariana, juntament amb els països de Llatinoamèrica com l'Equador i Colòmbia i, cada vegada més, procedents d'Europa de l'Est. Tendien a ser joves adults, principalment solters o no acompanyats per les seves parelles o altres membres de la família (Arango 2003, citat a Jiménez 2004).

Segons l'Institut Nacional d'Estadística (2019) l'any 2001 a Espanya hi havia un total d'1.370.657 estrangers i divuit anys més tard, concretament l'1 de gener del 2019, n'hi havia 5.025.264. D'aquests cinc milions, 1.157.551 vivien a Catalunya i d'aquests, 803.845 vivien a Barcelona. Actualment, tots aquests estrangers representen un 10,7% de la població total d'Espanya i les seves principals nacionalitats són el Marroc, Romania, Regne unit, Itàlia, Xina, Colòmbia, Veneçuela, Equador, Bulgària i Ucraïna.

Segons Navarro i Huguet (2007) aquests processos migratoris han introduït, entre altres aspectes, una nova dimensió multilingüe i multicultural, tant en la societat en general com en l'educació formal en particular. L'escola no ha estat aliena al canvi social experimentat al nostre país i cada vegada hi ha més heterogeneïtat identitària, lingüística, cultural i ètnica. A Catalunya el nombre d'alumnes estrangers ha augmentat cada vegada més en els últims anys. Als anys 2018 i 2019 a Catalunya hi havia 181.936 alumnes estrangers, dada que representava el 16,44% de l'alumnat total, el qual era d'1.106.330 (Departament d'Educació, 2019).

Donades aquestes dades sobre el nombre d'alumnes immigrants als centres educatius de Catalunya és important tenir present el procés que segueixen una vegada arriben al nostre país i el que experimenten. Quan les famílies arriben a Catalunya el que han de fer és escolaritzar els seus fills i, depenent de les experiències viscudes al seu país d'origen i les oportunitats que se li han ofert, la situació d'inici d'aquests serà molt diferent. Alguns dels factors que afecten en gran manera a aquesta

situació inicial quan arriben a l'escola són els següents: l'edat i el moment d'incorporar-se al sistema educatiu, ja que no és el mateix incorporar-se en el primer cicle que en l'últim; el tipus i el nivell d'escolarització prèvia, és a dir, el nivell de formació i d'informació acadèmica amb la qual arriben al país; i les expectatives familiars i socials, ja que acostumen a ser baixes pel fet que l'analfabetisme és molt elevat i les mares i pares acostumen a considerar únicament necessari un nivell de formació mínim donat que el seu objectiu és poder incorporar als seus fills al món laboral (Gomà i Sánchez, 2005).

Tot i això, els aprenentatges dels alumnes no són l'únic aspecte important en aquesta situació inicial encara que ens trobem amb un desconeixement de la llengua catalana o castellana. És essencial tenir en compte que els infants que acaben d'arribar al nostre país tenen un desconeixement del context social on estan i comencen un procés d'adaptació al nou entorn en el qual ha de conviure (Departament d'Educació, 2007).

A Catalunya, una vegada arriba un alumne immigrant a alguna de les seves escoles s'inicia un pla d'actuació per tal d'atendre la seva acollida tant a ell com a la seva família. Aquests alumnes els anomenen nouvinguts i ho són durant els primers vint-i-quatre mesos que visquin aquí. Aquesta denominació és purament administrativa, ja que hem d'aconseguir que aquests infants es sentin acollits deixin de sentir-se nouvinguts com més aviat millor.

És important parlar doncs del concepte d'acollida dels alumnes nouvinguts, el qual ha variat molt durant els anys. El *Pla per a la llengua i la cohesió social* va ser el punt d'inflexió per a l'atenció dels alumnes nouvinguts a les escoles de Catalunya. Aquest pla va sorgir després de les propostes de millora que es van formular a la Conferència Nacional d'Educació l'any 2000-2002. A partir d'aquell moment el Departament d'Educació va elaborar i iniciar el Pla d'actuació per a l'alumnat de nacionalitat estrangera (PAANE). Però, tot i el gran canvi respecte a les mesures anteriors, aquest pla seguia tenint mancances perquè no tenia en compte aspectes essencials en l'acollida d'alumnes com ara els emocionals, relacionals i els de cohesió social. Més tard, per tal de millorar l'acollida d'aquest alumnat, el Departament d'Educació va elaborar un pla inclòs dins del nou pla interdepartamental d'immigració. L'aplicació d'aquest pla, anomenat *Pla Lic*, va començar a partir del curs 2004-2005 i actualment segueix implementat. Les sigles corresponen a llengua, interculturalitat i cohesió social, fent referència als tres objectius principals del pla: la consolidació de la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte plurilingüe; fomentar l'educació intercultural basada en la igualtat, solidaritat i el respecte a la diversitat de cultures; i promoure la igualtat d'oportunitats evitant qualsevol mena de marginació. Amb la creació d'aquest pla també van sorgir les *aules d'acollida*, que

disposaven d'un tutor i d'una gran varietat de recursos materials per als alumnes. A més, al curs 2005-2006 va sorgir la figura del *coordinador o coordinadora LIC* de centre a totes les escoles i instituts de Catalunya (Departament d'Educació, 2007).

Els primers contactes que els alumnes tenen amb la societat d'acollida es realitzen a l'escola i l'èxit o el fracàs d'aquestes primeres relacions estan condicionats per les actituds que es troben en el seu entorn. L'acollida i la inclusió escolar dels alumnes ha de ser un dels primers objectius de les escoles i dels professionals que hi treballen. Així, Cruz (2007) explica els passos bàsics que ha de seguir un centre per aconseguir aquest objectiu. Primerament, s'ha de proporcionar a les famílies informació sobre el funcionament del centre, el tractament i l'ús de les llengües, els recursos i ajuts dels quals poden disposar, els aprenentatges que han d'assolir els alumnes, etc. En segon lloc, han de garantir una bona comunicació amb la família i per això la majoria de vegades han de disposar d'un professor que conegui la llengua de la família en qüestió. Si no, l'escola pot sol·licitar la presència d'un traductor. S'ha de mantenir un contacte constant amb elles mitjançant entrevistes personals. Amb elles es podrà tenir un seguiment individual dels seus fills i filles i podran compartir els progressos, les seves preocupacions o els seus dubtes en relació amb el seu aprenentatge. En tercer lloc, s'ha de realitzar una avaluació inicial de l'alumne nouvingut en la seva llengua per tal de veure de manera objectiva el seu nivell. En tercer lloc, s'haurà de vetllar per l'adscripció correcta al curs que correspon a la seva edat, sempre que sigui possible. En quart lloc, s'ha de garantir un traspàs de la informació al tutor i a l'equip docent de tot el que es conegui de l'alumne. Per últim, i com s'ha dit anteriorment, s'ha d'atendre a les necessitats afectives, relacionals i emocionals i proporcionar l'orientació que l'alumne necessiti. És essencial que l'infant estableixi un vincle afectiu amb els companys d'acollida.

Segons Montón (2003) s'haurien de tenir presents alguns aspectes per reforçar aquests primers contactes dels alumnes nouvinguts amb l'escola. En primer lloc explica que cada centre hauria de tenir la figura d'un professor que gestionés l'acollida dels alumnes durant el seu primer any a l'escola. S'encarregaria de la rebuda, l'acompanyament a les classes, l'acompanyament per ensenyar el centre, suport en la gestió dels documents, en la utilització dels llibres, l'explicació dels horaris, etc. En segon lloc, que hi hagués l'existència d'un company o companya de la classe de l'alumne que exercís les tasques de tutoria individual durant els primers mesos. Seria l'encarregat d'assegurar que entén les primeres consignes i altres aspectes importants. En tercer i últim lloc, que existís la figura d'un mediador/a cultural per tal que hi hagués una bona relació entre les famílies, els alumnes nouvinguts i la comunitat educativa.

D'altra banda, cal dir que dins d'aquest col·lectiu d'alumnes poden haver-hi diversos problemes de caràcter social, com ara dificultats econòmiques, assistència irregular, malalties, problemes higiènics greus, etc. Davant aquesta situació és important que el centre escolar estableixi uns acords de col·laboració amb els serveis socials de la zona i informar a les famílies sobre els recursos educatius, socials, culturals i de lleure, entre d'altres, dels quals poden optar. Juntament amb aquestes mesures s'ha de mantenir doncs una actitud acollidora, oberta i respectuosa per tal de potenciar la seva autoestima donant-los la millor ajuda (Montón, 2003).

Pel que fa als aspectes més acadèmics dels aprenentatges dels alumnes nouvinguts i en relació amb el coneixement de la llengua catalana, a les escoles catalanes és imprescindible tenir un bon coneixement d'aquesta per tenir un assoliment de totes les matèries, llevat de la llengua anglesa i castellana. A les escoles hi ha professionals que atenen específicament les necessitats i els requisits dels alumnes immigrants: el tutor de l'aula d'acollida, els equips de llenguatge, els equips LIC i el coordinador de l'escola del llenguatge, la interculturalitat i la cohesió social. A més, també hi ha professionals que atenen els alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu, com són l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic i els membres de la Comissió d'Atenció a la Diversitat (Macià et al., 2019).

Així doncs, un dels elements més importants per l'èxit educatiu d'aquest alumnat és l'aprenentatge de la nova llengua del país d'acollida. En aquest sentit, és important saber que aprendre una nova llengua de manera ràpida i efectiva no es pot aconseguir només participant en una aula d'acollida. És essencial que els alumnes nouvinguts realitzin una immersió lingüística perquè, tal com diu Krashen (1987):

The classroom will probably never be able to completely overcome its limitations, not does it have to. Its goal is not to substitute for the outside world, but to bring students to the point where they can bring to use the outside world for further acquisition (p.59).

Tot i que la nostra societat és bilingüe, el castellà predomina en els entorns socials d'aquests nens i això fa que el seu accés al Català només sigui al seu context escolar. En moltes ocasions, quan les persones immigrants arriben a Catalunya tendeixen a agrupar-se en *guetos*, zones o barris aïllats o marginats habitats per persones del mateix origen o condició, principalment a causa de l'economia i la cultura. Això el que provoca és que la gran majoria d'aquests alumnes només tinguin l'oportunitat d'escoltar i parlar el català a l'escola (Espelt, 2007). Pel que fa a l'aula d'acollida, abans d'oferir aquest suport a un alumne nouvingut és important realitzar una valoració inicial quan aquest arriba a l'escola. Aquesta s'ha de dur a terme amb cautela perquè l'infant està en una situació de desconexió de

l'entorn i pot sentir molta angoixa en veure que no assoleix l'èxit que desitja en les tasques proposades i que no es pot comunicar i fer-se entendre correctament. Sovint aquesta avaluació la realitza un professional del Programa d'Educació Compensatòria o dels Equips d'Assessorament Psicopedagògic. En aquest mateix moment també s'intenten observar altres dades relacionades amb la seva família, la seva formació, la seva situació personal, etc. Amb aquestes informacions obtingudes es podran interpretar amb precaució i establir mesures entorn elles (Montón, 2003).

Una vegada s'ha realitzat la valoració inicial, els alumnes que ho necessitin assistiran a l'aula d'acollida. Aquest és un espai on es dona una educació adaptada a les necessitats durant els primers dos anys dels alumnes nouvinguts. Està fundada pel Departament d'Educació i la seva implementació depèn del nombre d'estudiants que hi ha a l'escola i la inversió que vol fer el Govern en aquest servei. Allà s'ofereix a aquests alumnes una educació específica a les necessitats emocionals i lingüístiques sense perdre el contacte amb la classe ordinària, ja que només hi assisteixen unes hores establertes a la setmana. Aquesta aula és un espai per intercanviar i comunicar-se amb altres companys que han viscut una situació similar. Se'ls ensenya el Català d'una manera adaptada i quan ja són capaços de seguir una classe ordinària deixen d'assistir-hi (Macià et al., 2019).

Segons el Departament d'Educació (2007), la metodologia que ha de seguir l'aula d'acollida ha de tenir en compte en tot moment una organització dels aprenentatges de manera globalitzada. En ella s'ha d'utilitzar activitats funcionals que fomentin el treball cooperatiu i ajudin a establir relacionals personals positives. Ha de ser un espai on sigui possible organitzar racons de treball amb recursos informàtics, materials audiovisuals, llibres, mapes, fotografies, cartells, etc. És essencial que l'espai sigui acollidor perquè l'alumne el pugui sentir seu i tingui confiança per endinsar-se a aprendre una nova llengua i cultura.

L'horari a l'aula d'acollida és important tenir-ho clar, ja que no pot interferir en les matèries que l'alumne sigui capaç de compartir sense massa dificultat i mai pot ocupar totes les seves hores lectives. Així doncs, s'haurà de planificar un horari específic per l'alumne i es farà mitjançant la coordinació entre el tutor de l'aula ordinària i el de l'aula d'acollida. Cal remarcar que l'alumne ha de tenir un grup de referència amb el qual comparteixi la tutoria i altres matèries en funció de les seves competències.

La funció principal del tutor de l'aula d'acollida és ser el referent més clar pels alumnes. Aquest tutor és desitjable que sigui un professor/a estable en el centre, amb alguna excepció que decideixi el director/a i les principals funcions d'aquesta figura són les següents: coordinar l'avaluació inicial i col·laborar amb l'elaboració dels plans individualitzats les adaptacions curriculars; gestionar l'aula

d'acollida planificant els recursos i les actuacions; aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística; facilitar l'accés dels alumnes nouvinguts al currículum ordinari; promoure la integració d'aquests a les aules ordinàries; coordinar-se amb els docents responsables de llengua, interculturalitat i cohesió social i els especialistes dels serveis educatius; i participar en les reunions dels equips docents si comissions d'avaluació (Departament d'Educació, 2007). Els docents han de tenir les eines i pràctiques sobre com treballar amb els nens de diferents entorns culturals i lingüístics. És necessari que tinguin una formació per adquirir competències per ensenyar als nens la millor manera de viure i col·laborar junts (Daher, Gamuzza, i Leonora, 2016). Per això, aquests tutors normalment tenen un assessorament i un pla de formació específic abans de començar amb aquest suport.

El nombre d'alumnes d'una aula d'acollida no ha de ser mai com el d'una classe ordinària, sinó que ha de tenir un màxim de 12 alumnes aproximadament. A més, l'aula d'acollida s'ha d'estructurar de manera flexible segons l'alumnat que hi ha adaptant-se a les seves necessitats. És útil doncs, agrupar els alumnes segons la seva escolarització prèvia, la seva llengua d'origen o altres característiques. De manera progressiva s'aniran disminuint les hores a l'aula d'acollida i augmentant les de l'aula ordinària. Aquest pas d'una aula a l'altra ha de ser de manera molt coordinada i amb el suport específic que necessiti l'alumne (Departament d'Educació, 2007).

Tal i com diu el Departament d'Educació (2007), generalment durant l'assistència a l'aula d'acollida i en un futur a l'aula ordinària de manera única, els alumnes nouvinguts necessiten una sèrie d'adaptacions del currículum per poder seguir els continguts que es donen a l'aula. Aquestes adaptacions durant els seus primers dos anys a l'escola acostumen a ser amb la formulació d'un pla individualitzat, més endavant podran ser petites adaptacions curriculars. Aquest ha de recollir la informació que s'ha obtingut de l'alumne de l'avaluació inicial i ha de prioritzar les necessitats educatives a treballar. En ell s'estableix la planificació i el mètode d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne, que l'ajudarà a incorporar-se al més aviat possible al grup classe de referència. Així doncs, s'haurà de preveure els suports que necessitarà en les diferents matèries tenint en compte els recursos que compta l'escola. És important redactar-hi les característiques de l'alumne com ara el país de procedència, l'edat, el nivell d'aprenentatge que té, les relacions amb els seus iguals, etc.

Pel que fa a l'avaluació, els alumnes nouvinguts que cursin ESO també han de ser avaluats de manera trimestral. Aquesta es farà a partir dels objectius formulats al pla individualitzat i s'avaluarà si l'alumne els ha complert i si és capaç de passar al següent curs. L'avaluació ha de ser continua i de

manera individualitzada i els resultats no han de ser la suma o combinació numèrica de les notes de les diferents matèries (Departament d'Educació, 2007).

Per acabar, és de gran importància que tota la comunitat educativa tingui molt present que els alumnes nouvinguts quan arriben al país destí passen per un dol migratori. “La nostàlgia, el dolor pel desarrelament, el desig de tornar i els problemes d'adaptació no poden passar desapercebuts als educadors” (Carbonell, 2006: 92). Així doncs, tal com diu aquest autor tota la comunitat educativa ha de tenir molt present que els alumnes nouvinguts passen per un *dol migratori* quan arriben a Catalunya. Aquest és un període en què el nen o nena suporta una tristesa i estrès ocasionada per pèrdues com la separació familiar, la pèrdua d'estatus social, deixar enrere els amics i la casa, etc. El desig de tornar a la terra natal i els problemes d'adaptació al nou dia a dia són manifestacions molt comunes en aquests alumnes durant els primers mesos. Per això, els educadors s'han d'encarregar d'acollir-los de la millor manera possible i integrar-los a l'escola i a la seva nova vida.

Les aules d'acollida són fonamentals per tenir el primer contacte amb la nova societat i per donar seguretat afectiva. S'ha d'aconseguir crear un clima acollidor, tant amb els professors com amb els seus companys, que són amb els que passarà més estones del seu dia a dia. Tal com diu Montón (2003), sentir-se segur o segura és una condició bàsica per a l'aprenentatge i això s'aconsegueix amb una bona incorporació al centre. A més, cada alumne és únic per molt que comparteixi moltes variables amb els que més se li assemblen. És el procés personal d'adaptació al nou context el que ens marcarà en cada cas l'aplicació o el progressiu abandonament dels suports individualitzats. Etiquetar-los i segregar-los no és la solució en cap cas i donar als infants el que necessiten segons les seves necessitats no implica haver-los de segregar (Garreta, 2015). Comprendre les llacunes degudes a la cultura dels nens i les famílies és una de les tasques del professorat i és clau que per aconseguir una bona integració hi hagi una bona relació amb la família (Daher, M., Gamuzza, A., & Leonora, A., 2016).

Per acabar, i tal com s'ha dit anteriorment, cal tenir present que els alumnes poden patir una *síndrome de l'immigrant amb estrès crònic i múltiple*, més coneguda com a *síndrome d'Ulisses*. Aquesta és deguda a un desequilibri entre les demandes ambientals i la capacitat de resposta o d'adaptació. Els infants pateixen depressió, ansietat i confusió, entre d'altres, i se'ls ha d'ajudar a fer-li front. Per tant, és clau oferir una bona acollida a l'alumnat nouvingut que contempli els aspectes emocionals. El que ens ajudarà a fer-ho serà el *Pla d'acollida i d'integració del centre* (Carbonell, 2006).

Objectius

Conèixer la realitat de l'acollida dels alumnes nous d'una escola concertada de Barcelona.

Elaborar un recurs alternatiu a l'aula d'acollida que fomenti l'educació intercultural i que proporcioni eines als docents per garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats a l'alumnat nouvingut en el marc escolar.

Mètode

Participants

El centre on s'ha desenvolupat la investigació és una escola concertada situada al barri de Gràcia de Barcelona. L'escola ofereix educació des de P3 fins a 2n de Batxillerat i compta amb un total de 670 alumnes i 57 professors. Pel que fa a les famílies del col·legi, les quals la majoria viuen al barri de Gràcia, tenen un nivell socioeconòmic mitjà. Tot i això, des de fa uns tres anys l'escola cada vegada compta amb més alumnes nous, les famílies dels quals acostumen a tenir un nivell socioeconòmic baix.

L'escola realitza una missió d'Església en el barri de Gràcia des del 25 de juliol de 1880. L'any 1889, el col·legi va estar fundat per dues de les germanes fundadores de la Companyia enviades per Sant Enric d'Ossó. L'entitat titular del col·legi és la Fundació Escola Teresiana, una entitat privada d'àmbit estatal a la qual pertanyen 23 centres de dotze comunitats autònomes. Aquesta fundació està formada per l'Òrgan de Govern, que és el Patronat, i els Òrgans de Direcció, que són l'Equip de Titularitat i els Equips Directius. Aquesta Fundació es va constituir amb una finalitat educativa que es desenvolupa d'acord amb l'esperit evangèlic, la doctrina de l'Església Catòlica i el carisma teresià de Sant Enric d'Ossó.

Així doncs, d'acord amb aquesta missió els models d'aprenentatge de l'escola estan basats en les intel·ligències múltiples i espirituals, l'aprenentatge cooperatiu, la personalització (Social Media), la cultura de pensament (habilitats i pensament crític), la cultura de creativitat (Pensament divergent i *Design Thinking*) i l'aprenentatge i servei i emprenedors (emprenedors socials).

L'objectiu principal de la investigació era elaborar una proposta d'actuació alternativa a l'aula d'acollida i per fer-ho, era necessari conèixer la realitat de l'acollida dels alumnes nous a l'escola. Per aconseguir-ho es va dur a terme un estudi amb una mostra de 12 membres de l'escola: 2 professors

d'Educació Primària, 4 professors d'Educació Secundària, 4 professors encarregats de l'acollida i l'Equip d'Orientació Educativa, format per una psicòloga i una psicopedagoga.

La selecció dels participants es va realitzar per criteri lògic. Així doncs, es va voler entrevistar membres que reunien els següents criteris: tenir algun alumne nouvingut a l'aula o participar en l'acollida d'un o més alumnes nouvinguts. A més, per seleccionar-los també es va haver de tenir en compte l'accés que aquests tenien a l'aplicació Meet o l'Skype per poder realitzar-ho de forma digital.

Pel que fa a la demografia dels participants, la mitjana d'edat era de quaranta-un anys i les edats comprenien des dels vint-i-sis fins als seixanta-tres anys. A més, en total hi havia vuit dones i cinc homes. Els professors de Primària van ser dos, un mestre de trenta-set anys i una mestra de trenta anys. Ella és tutora de 5è de Primària i està graduada en Magisteri de llengua estrangera. A més, fa vuit anys que treballa a l'escola i, actualment, té una alumna nouvinguda, de Rússia. Ell és tutor de 6è de Primària, està graduat en Magisteri d'Educació Física i porta onze anys treballant a l'escola. A la seva aula té un alumne nouvingut i en té un altre al grup flexible de Català.

Els professors de Secundària van ser quatre, un mestre de vint-i-sis anys i tres professores de 37, 41 i 47 anys. El mestre és tutor de 1r d'ESO i va estudiar el Grau en Humanitats, el Grau Mitjà en Música i un Màster universitari en professorat de secundària amb especialitat en Socials. Fa 8 mesos que treballa a l'escola i, actualment, té dos alumnes nouvinguts a la seva aula, un de l'Irak i l'altre del Perú. Una de les professores és llicenciada en Filologia Catalana i porta treballant a l'escola trenta-quatre anys. Actualment és tutora de 1r d'ESO, on hi ha un alumne nouvingut de Canàries, i és professora de Català d'altres cursos on hi ha més alumnes nouvinguts. La segona de les professores està llicenciada en Història d'especialitat Moderna i és Doctora en Història per la Universitat de Barcelona. Fa setze anys que treballa a l'escola i, actualment, és tutora de 2n d'ESO, una classe sense cap alumne nouvingut però amb dos alumnes amb moltes dificultats per parlar el Català. La tercera d'elles és llicenciada en Química i és Doctora en Bioquímica. Porta treballant a l'escola 20 anys i, actualment, és tutora de 4t d'ESO tot i que dona classes també a Batxillerat. A la seva tutoria té un alumne nouvingut de l'Irak.

Pel que fa als professors encarregats de l'acollida en són quatre, una professora de quaranta-quatre anys que també és tutora a l'ESO, i dos professors de 36 i 63 anys. La primera va estudiar el Grau en Biologia i el Màster de professorat. Actualment fa quatre anys que treballa a l'escola i és tutora de 3r d'ESO, una classe amb dos alumnes nouvinguts, un de la Xina i l'altre de l'Índia. El segon d'ells ha estudiat el Grau en Música i porta 9 anys treballant a l'escola. En aquesta s'encarrega de les classes de Música a Educació Primària i de les hores de suport d'alguns alumnes nouvinguts. L'últim és graduat

en Matemàtiques i fa 29 anys que treballa a l'escola, on actualment només es dedica a realitzar hores de suport amb alguns dels alumnes nouvinguts.

Per últim el DOE, que està format per una psicòloga de trenta-set anys i una psicopedagoga de quaranta-un anys. La primera d'elles ha estudiat el Grau de Psicologia i el Màster en Psicologia Clínica, a més de diversos postgraus. Fa tres anys que treballa a l'escola i la seva funció en relació amb l'acollida dels alumnes és la de coordinació, supervisió i assessorament al professorat. D'altra banda, la segona ha estudiat Magisteri en Llengua estrangera, Psicopedagogia i va començar una recerca de Discapacitat i qualitat de vida amb persones amb discapacitat intel·lectual. Ho va fer durant tres anys fent i seguidament va començar el Doctorat, tot i que es va quedar en el DEA. La seva funció a l'escola és d'assessorament al professorat i als mestres d'acollida i de fer de vincle amb els reforços externs dels alumnes nouvinguts. A més, també s'encarrega del grup flexible de 5è de Primària amb més dificultats d'aprenentatge, on hi ha alumnes nouvinguts i d'altres amb moltes dificultats per parlar el Català.

Finalment, és important conèixer el nombre d'alumnes nouvinguts que hi ha a l'escola. Segons el Departament d'Orientació Educativa, actualment hi ha 32 alumnes nouvinguts i la seva procedència majoritària és del Sud d'Amèrica. Tot i això, també n'hi ha de l'Índia, de Rússia, de l'Irak, etc.

Instruments

Una vegada es coneixen els participants de la investigació s'ha de saber quin va ser l'instrument utilitzat per dur-la a terme. Aquesta va tenir un enfocament qualitatiu, ja que l'objectiu principal era conèixer la realitat des de la perspectiva dels subjectes, donant-los veu i descrivint les seves opinions, creences i actituds des del seu punt de vista. Així doncs, l'instrument *ad hoc* per la investigació va ser l'entrevista, ja que possibilitaria comprendre en profunditat el fenomen des d'una visió més àmplia.

Des d'un inici es van crear quatre tipus d'entrevistes, ja que amb la recollida de dades es pretenia conèixer l'acollida dels alumnes nouvinguts des de les diferents parts implicades en aquesta. Així, es va crear una vàlida per cada una d'elles: el Departament d'Orientació Educativa, el professorat (tant d'Educació Primària com Secundària), el professorat d'acollida, la secretària i alguns alumnes nouvinguts de l'escola (Annex 1). Però, tal com s'ha dit anteriorment, només es va poder realitzar l'entrevista als tres primers.

Les preguntes de l'entrevista eren obertes, ja que donaven lloc a respostes àmplies deixant que l'entrevistat expressés lliurement sobre el que es preguntava. En relació amb el tipus d'entrevista aquesta era semiestructurada, ja que les preguntes eren obertes però abans de formular-les es va preparar un guió sobre què es volia que es parlés. Durant l'entrevista es podia expressar les opinions personals matisant les respostes del participant. Pel que fa a la dinàmica va ser una entrevista semi-dirigida, ja que proporcionava més llibertat i flexibilitat en l'obtenció de la informació. Va permetre comparar les respostes amb la resta de participants i obtenir un coneixement amb més profunditat sobre les opinions de cada un.

L'entrevista del DOE tenia un total de 10 preguntes i estava dividida en quatre apartats: les preguntes personals, la realitat de l'escola i l'acollida inicial, l'aprenentatge del Català i preguntes més enllà de la coneixença de la llengua. En el primer d'ells es preguntava sobre l'edat, la formació i la funció que desenvolupaven amb relació als alumnes nous. En el segon apartat es preguntava sobre el procediment que se seguia quan arribaven els alumnes, el nombre d'aquests a l'escola, la seva procedència i el moment en el qual arriben, l'existència d'un protocol d'acollida i, per últim, les principals dificultats que presenten. En el tercer dels apartats es preguntava sobre l'existència d'una aula d'acollida, el nombre de professors encarregats d'oferir el suport, el criteri per escollir-los, les hores de suport amb les que compten els alumnes, l'espai destinat a l'acollida, els materials que utilitzen i els que necessiten, les demandes dels mestres i, per últim, els suports amb els quals compta l'escola per realitzar les entrevistes amb els alumnes nous. A l'últim dels apartats se'ls va preguntar sobre les principals dificultats que veien que tenien aquests alumnes i quines eren les necessitats que havien de cobrir i no podien.

L'entrevista del professorat estava composta per 14 preguntes i estava dividida en quatre apartats: les preguntes personals, l'acollida, l'aprenentatge del Català i la seva opinió amb relació a la creació d'un blog amb recursos. En el primer d'ells se'ls preguntava sobre l'edat, la formació que tenien, el temps que portaven treballant a l'escola i el curs que estaven realitzant en aquell moment. En el segon apartat hi havia preguntes sobre els alumnes nous que tenien a la seva aula, les dificultats que tenien, el protocol que havien seguit quan van arribar i l'acollida que van tenir per part d'ells i de la resta d'alumnes. Al tercer apartat les preguntes eren sobre les hores de reforç amb les que comptaven els alumnes i què n'opinaven, els recursos que utilitzaven per adaptar les classes, les eines que els oferia l'escola, la formació que tenien en com ensenyar una nova llengua i, per últim, el que canviarien o necessitarien per millorar l'acollida dels seus alumnes. Al quart i últim apartat se'ls preguntava sobre la seva opinió respecte a la creació d'un blog amb diferents recursos.

L'entrevista del professorat encarregat de l'acollida dels alumnes nous tenia 12 preguntes i estava dividit en tres apartats: les preguntes personals, l'acollida i la creació d'un blog. En el primer d'ells se'ls preguntava sobre l'edat, la formació que tenien, els anys que portaven treballant a l'escola i els idiomes que parlaven. En el segon apartat hi havia preguntes en relació a la funció que duïen a terme a l'escola en relació a l'acollida, el temps que portaven realitzar-la, els materials que utilitzaven, la formació que tenien en l'acollida d'alumnes, les principals dificultats que tenien els seus alumnes i, per últim, què canviarien o necessitarien per oferir una acollida millor. L'últim apartat estava relacionat amb la creació del blog i es va formular la mateixa pregunta que al professorat.

Procediment

Finalment, el procediment que es va dur a terme per realitzar la investigació va ser el següent. El primer pas va ser establir quins serien els participants que es necessitarien per aconseguir l'objectiu, el qual era conèixer la realitat de l'acollida dels alumnes nous a l'escola. Això es va realitzar durant el mes de Gener, juntament amb la redacció de l'instrument que s'utilitzaria, l'entrevista. En aquest moment es va veure la necessitat de realitzar diversos tipus d'entrevistes adaptats als participants de la investigació per tal d'extreure'n la major informació possible.

El segon pas del procediment va ser informar els participants sobre la investigació que es voldria fer i preguntar-los si tenien interès a realitzar l'entrevista. En un primer moment es pretenia realitzar-les de manera presencial, però a causa del tancament de l'escola es va veure la necessitat de fer un canvi. Així doncs, a principis de Març es va contactar amb el DOE perquè proporcionés els correus de cada un d'aquests possibles participants per tal d'enviar-los un correu explicant el que es volia fer. En aquest es feia un resum de la investigació, s'adjuntava l'instrument corresponent i se'ls donava dues opcions en el cas que volguessin participar-hi. La primera d'elles era realitzar l'entrevista a través de l'aplicació de videoconferències Google Meet (tot aportant-los dues opcions horàries) i l'altra era respondre-la de manera escrita (donant-los dues setmanes de marge).

Dels catorze membres als quals s'havia preguntat si volien participar-hi van respondre un total de dotze, sis d'ells van escollir la opció del Google Meet i la resta la opció de redactar-ho i enviar-ho. Així doncs, es van realitzar les entrevistes d'acord amb les hores acordades i van tenir una durada de trenta minuts aproximadament. Per poder tenir els resultats de manera escrita se'ls va demanar el consentiment per poder gravar la seva veu per tal de transcriure l'entrevista posteriorment. D'acord amb els aspectes ètics, la directora de l'escola va firmar un full de consentiment per a la realització

d'entrevistes al personal de l'escola. En aquest es va establir el respecte de l'anonimat i la prohibició de difondre informació confidencial sense permís i d'esbiaixar els resultats.

Per acabar, es va realitzar la transcripció de les entrevistes i es van afegir a un document juntament amb les que havien respost la resta de participants de manera escrita. S'hauria d'explicar breument com s'han analitzat les dades.

Resultats

Seguidament s'exposaran els resultats. Per fer-ho s'ha utilitzat les següents abreviatures: DOE (Departament d'Orientació Educativa), P (professor) i PA (professor encarregat de l'acollida). Amb relació al primer objectiu, el qual era conèixer la realitat de l'acollida de l'alumnat nouvingut d'una escola concertada de Barcelona, i més concretament la categoria del protocol d'acollida dels alumnes nouvinguts, el professorat expressa el següent. Quatre dels sis tutors entrevistats exposen que el primer que es fa és elaborar un Pla Individualitzat per tal de fer-li les adaptacions dels continguts pertinents. Dos d'aquests expliquen que una vegada els alumnes arriben a l'escola, els tutors escullen un o dos companys guia per ajudar al nou alumne a situar-se a l'escola i a acompanyar-lo en tot el possible. També, dos professors de l'ESO utilitzen uns llibres realitzats per l'escola i que els alumnes han de comprar a secretària una vegada arriben. Tot i això, aquests llibres no són utilitzats per tots, com ara la tutora de 1r d'ESO que opina el següent:

[...] Personalment el material que hi ha a l'escola, aquests dos llibres que han creat, no m'agrada. El trobo molt antiquat, inclús el tipus de dibuixos que hi ha. Jo utilitzo el Comencem i el Vincles, que són els que he anat trobant i són els que faig fotocòpies pel meu compte i utilitzo jo a la classe (P4).

Tot i això, tant l'equip DOE com la tutora de 2n d'ESO expliquen que sí que existeix un protocol de l'escola. Quan un alumne arriba a l'escola, la secretaria i direcció pedagògica ho comunica al professorat i explica la situació familiar de l'alumne/a, si es cau. Abans d'arribar o una setmana més tard es duu a terme una entrevista de benvinguda per conèixer tant l'alumne com la família i perquè ells també coneguin l'escola. El primer dia es rep l'alumne a l'entrada i se l'acompanya a la seva classe tot presentant-li els companys que tindrà. S'assigna un o dos companys guia que l'ensenyaran l'escola, l'acompanyaran en els desplaçaments i l'ajudaran en la traducció. Finalment, s'anota el nom de l'alumne al llistat del Drive compartit on hi ha el total d'alumnes nouvinguts. Allà s'afegeix informació

com el dia d'arribada, la procedència, els idiomes que parla i el curs. Amb aquesta el DOE fa una valoració inicial de la seva situació acadèmica i li assigna un grup d'acollida per aprendre el Català, on anirà dues hores a la setmana. "Ens agradaria establir una prova d'avaluació inicial i el repte és veure com evoluciona l'alumne durant el trimestre i des del DOE donar quatre pautes o punts pel seu informe, que això ho fa més el tutor" (DOE1)

En relació amb l'acollida de l'alumnat, quatre dels sis tutors manifesten que és essencial ser proper, ajudar-los en tot i intentar crear un bon vincle tant amb l'alumne com aquest amb els seus companys. Dos d'ells també expliquen que l'acollida està molt condicionada per les ganes que té l'alumne d'aprendre i de com accepta l'ajuda dels mestres. Expliquen que veuen una gran diferència entre alumnes nous que s'esforcen per integrar-se i aprendre la nova llengua, i els alumnes que s'aïllen i no tenen l'interès per avançar.

Tot i això, també hi ha dos tutors de l'ESO que exposen la seva preocupació per l'acollida correcta d'aquestes alumnes per part seva.

[...] Per mi difícil no però fent una mica d'autocrítica, crec que no li he donat el temps que necessitava i no li he fet el seguiment que necessita una persona com és l'alumne. No hi ha només el tema de nous, sinó que hi ha també el tema del fet que treballar és una cosa que no li agrada molt i s'ha d'estar molt a sobre (P3).

[...] Som una escola acollidora i ho intentem fer bé, però crec que de vegades no ho fem perquè no tenim recursos. Un recurs que falta molt per fer bon acompanyament seria el temps, m'agradaria dedicar-me molt més als alumnes nous. (P6).

D'altra banda, tots els professors que desenvolupen la funció de tutors opinen que l'acollida que van tenir aquests alumnes per part dels seus companys de classe va ser bona. Concretament, manifesten tres factors que condicionen aquesta acollida per part dels companys. El primer d'ells és el seu caràcter i els seus interessos i aficions.

[...] Va connectar bastant amb la classe perquè era un personatge bastant exòtic, però el fet que tingui moltes dificultats i que tampoc tingui moltes ganes de treballar com altres, fa que quan hagi de treballar en equip no vulguin anar amb ell. Per jugar sí, per treballar no. (P3).

Un altre factor és l'idioma, els professors expliquen que els alumnes que no entenen ni el Castellà ni el Català tenen moltes més dificultats per relacionar-se. Alguns alumnes nous tenen

coneixements de l'Anglès i, encara que aquests siguin mínims, ajuda a integrar-se més ràpidament dins el grup classe.

El tercer factor és el treball grupal que el tutor faci amb tota la classe quan arriba un alumne nouvingut. Les activitats de coneixença i de cohesió ajudaran a aquesta acollida i inclusió dins el grup. “En general els alumnes reben bé als nouvinguts, però és molt important que les primeres setmanes hi hagi un bon feedback o activitats comunes per a crear vincle amb la classe” (P5) i “El curs de 4t d'ESO és un grup molt fortament cohesionat, que es coneixen des de fa molts anys i, tot i que no rebutgen a la persona nova, els costa de vegades integrar-la en les seves rutines” (P6)

Pel que fa a l'aprenentatge del Català, tots els professors opinen que les hores amb què compten de reforç de la llengua són insuficients. Els alumnes d'Educació Primària compten amb les tres hores lectives de Català a la setmana, les quals es realitzen amb grups flexibles dividits segons els nivells. Així doncs, els alumnes nouvinguts acostumen a anar al grup més baix i aprenen el Català amb la resta d'alumnes que tenen més dificultats. Un dels inconvenients d'aquesta organització és la que exposa la tutora de 5è de Primària: “Les dificultats d'aquell grup són tan variades que els recursos que has de fer servir no són ni semblants els uns amb els altres” (P1)

D'altra banda i tal com exposa el DOE, els alumnes d'ESO compten amb una hora lectiva amb els seus companys d'aula i dues hores a la setmana de reforç amb un petit grup d'alumnes nouvinguts. En total tenen dos professors diferents que s'encarreguen d'aquest grup de reforç, cada un s'encarrega d'una de les hores setmanals. Tant el DOE com els tutors opinen que les hores són insuficients i molts d'ells pensen que hi ha un descontrol perquè no sempre se segueix l'horari establert. Això també causa una dificultat als tutors de tenir un control sobre el nivell i els aprenentatges que van adquirint els seus alumnes.

[...] De vegades els treuen per fer reforç de Català per exemple de Matemàtiques i llavors els mateixos pares es queixen que els estem traient d'una altra hora i ells mateixos demanen que no se'ls tregui perquè en una matèria que es podrien lluir no arriben als mínims. És una lluita entre les hores que se'ls dona i de quina classe se'ls ha de treure. El ideal seria treure'ls de la classe de Català perquè no la poden seguir, però com les hores són les que són i les persones les que són doncs de vegades acaben traient d'altres matèries i és un problema (P4)

En relació als recursos que utilitzen els professors per adaptar les classes, tots ells menys un dels professors encarregat de l'acollida, expliquen que són ells mateixos els que busquen materials per Internet. Coincideixen que primer introdueixen els continguts més bàsics i després augmenten la seva

complexitat a mesura que assoleixen el més essencial. Alguns mètodes que utilitzen són fer-los apuntar les paraules que no coneixen i buscar-les al diccionari, realitzar treballs cooperatius per ajudar-se mútuament, fer els exàmens en Anglès, etc.

[...] Per seguir les classes jo ho faig en Català i si en algun moment ella necessita ajuda la demana perquè hi ha aquesta confiança, és molt capaç de demanar ajuda perquè es deixa molt. També jo totes les explicacions que faig més magistrals, que no en faig moltes, i ella perd el fil sempre intento posar dibuixos, esquemes i mapes mentals perquè sigui més clar per ella.
(P1)

Tot i això, hi ha un alumne xinès a 3r d'ESO que preocupa a dos professors de l'ESO que el tenen a la seva aula. Expliquen que fa tres anys que és a l'escola i els seus aprenentatges del Català evolucionen molt lentament. A més, això no és el que més els preocupa, sinó la poca integració que té amb els seus companys d'aula. Es mostra tímid i té grans dificultats per comunicar-se amb els mestres i els seus companys a causa del seu desconeixement de la llengua.

[...] En el cas de l'alumne de 3r és impossible, ni llibre ni res. Portem 3 anys i més o menys agafa vocabulari i com tenia el llibre de reforç comprat faig que segueixi el llibre, però no pot sol. Porta molt temps, és molt tancat i no sé fins a quin punt té problemes d'aprenentatge, no té ganes d'aprendre, ni de socialitzar amb la resta de companys (P4)

El quart aspecte a analitzar és el que els participants canviarien de l'acollida dels alumnes i dels recursos que l'escola els dona. El DOE, tots els tutors i un dels professors encarregats de l'acollida, expressen la necessitat que veuen de tenir una aula d'acollida per tal d'oferir el que necessiten als alumnes nouvinguts. Això però, no és possible a causa del continu degoteig d'alumnes, tal com explica la psicòloga de l'escola. Quan s'inicia el curs i és el moment de demanar aquest recurs l'escola no compta amb el nombre d'alumnes necessaris i, a més, durant l'any arriben i se'n van alumnes contínuament.

[...] Crec que hauria d'haver-hi una aula concreta on el alumnes tinguessin aquest espai com la seva de confort i a poc a poc i depenen de l'evolució passés a la seva aula pròpia del grup classe. O tenir una persona que fes un seguiment d'aquests nens (P5)

[...] Temps, sobretot temps. Ganes n'hi ha; però falten recursos de tot tipus (temporals, personals i materials). Falta sistematització i estructura organitzativa. Començant per un espai

(aula d'acollida), una persona de referència que pugui fer seguiment dels casos i acompanyament dels alumnes i les famílies i que sigui l'enllaç entre els professors (P6)

D'altra banda, els professors encarregats de fer el reforç de Català exposen que els grups haurien de ser molt reduïts. Expliquen que dins un mateix grup hi ha un alumne de la Xina i una alumna de Veneçuela, els quals tenen nivells i necessitats molt diferents. A més, també expressen que les dues hores setmanals que duen a terme són molt insuficients.

En relació amb les dificultats que l'Equip d'Orientació Educativa detecta als alumnes nous quan arriben a l'escola, en destaquen tres. La primera d'elles és la relacionada amb el canvi de residència i l'enyorança dels membres de la família que no poden veure.

[...] Jo crec que la dificultat més gran és l'emoció i el deixar membres de la família lluny. Des de la meua petita experiència una de les dificultats més grans és que trenquen amb el seu món emocional, amb seua vida, els seus amics i la seua cultura (DOE2)

La segona és la dificultat per parlar l'idioma del país, que dependrà molt si l'alumne és de parla llatina o no. Si un alumne nou és capaç d'entendre el Castellà o, fins i tot, l'Anglès no tindrà tantes dificultats per relacionar-se amb els companys com un que no té cap classe de coneixements d'aquests idiomes.

[...] Una dificultat és la integració social. És veritat que hem de diferenciar els alumnes que són de parla llatina amb els que no, ja que els primers ho tenen molt més fàcil perquè ja tenen una via de comunicació. Els que no parlen ni anglès ni castellà ho tenen difícil per comunicar-se, no poden accedir a la conversa i establir vincles més forts (DOE1)

I la tercera dificultat és el nivell sociocultural i econòmic de les famílies, ja que la manera en la qual perceben l'educació i l'accés que han tingut a ella influirà directament en les dificultats que es trobarà l'alumne quan arribi a l'escola.

[...] Hi ha moltes famílies amb problemes econòmics, com ens passa molt amb les famílies de Llatinoamèrica. Moltes no tenen recursos tecnològics, no poden accedir a sortides i excursions, per molt que l'escola els ajudi. Els recursos que tenen per aprendre la llengua són limitats també perquè no poden accedir a un reforç extern a l'escola (DOE1)

A més de les preguntes sobre l'acollida, a tots els participants se'ls va fer una pregunta sobre què opinarien si es creés un blog amb recursos per ajudar a l'acollida dels alumnes nous, tots els

participants opinen que seria de gran ajuda, ja que l'escola necessita més recursos i, sobretot, que aquests tinguin un ordre. Han explicat la necessitat de tenir recursos per totes les edats de l'escola, ja que opinen que troben molt infantils segons quines imatges i textos per aprendre el Català. També, una de les professores ha afegit que seria de gran utilitat tenir una eina per conèixer quins recursos s'han utilitzat amb cada alumne per tal d'evitar la repetició d'aquests entre els diferents professors que l'ajuden. Per últim, la tutora de 2n d'ESO expressa que "Hi ha molts materials en xarxa. Estaria bé que aquest blog també fos un orientador dels recursos que hi ha en línia" (P5)

Finalment, és interessant tancar els resultats amb la següent reflexió de la tutora de 3r d'ESO. Aquesta expressa la falta de temps, recursos i organització que té l'escola, aspectes que també han expressat altres professors esmentats anteriorment.

[...] En general no hi ha una bona acollida de l'alumnat nouvingut. Penso que no hi ha un servei professional especialitzat en això. La psicòloga té tanta feina amb tots els alumnes de l'escola amb les dificultats d'aprenentatge, i la psicopedagoga també té tanta feina. Aquest alumnat nouvingut potser no té dificultats acadèmiques, simplement és que és nouvingut. Per exemple, el nen xinès com porta dos anys despenjat potser això li ha provocat que tingui dificultats d'aprenentatge (PA1).

Discussió i conclusions

Un dels objectius d'aquesta recerca era conèixer la realitat de l'acollida dels alumnes nouvinguts d'una escola concertada de Barcelona. Després d'analitzar tot aquest procés d'intervenció, d'interpretar els resultats i de contrastar la informació amb evidències empíriques s'ha donat resposta a l'objectiu establert. Seguidament es procedirà a realitzar la discussió i les conclusions.

En relació amb l'existència d'un protocol quan un alumne nouvingut arriba a l'escola, els resultats indiquen que, de tots els participants entrevistats, només tenen coneixença d'un protocol el Departament d'Orientació Educativa i una de les tutores. Aquests expliquen que quan un alumne arriba al centre educatiu es proporciona informació a les famílies sobre l'escola, la metodologia que se segueix i els materials que necessitarà el seu fill, entre d'altres. També exposen que quan l'infant arriba a l'escola la secretaria s'encarrega d'anotar la informació més important a un document compartit per tots els professors. A més, el DOE s'encarrega de conèixer l'alumne i de realitzar un traspàs d'informació als mestres que el tindran a la seva aula. D'altra banda, dos dels participants expliquen

que per tal de crear vincles afectius escullen un company guia que s'encarrega d'acompanyar l'infant i ajudar-lo en la seva adaptació. Cruz (2007), afirma la importància de proporcionar informació a les famílies sobre els aspectes més importants de la seva escolarització, garantir un traspàs d'informació entre l'equip docent i atendre a les necessitats de l'infant fomentant l'establiment de vincles afectius.

Un altre aspecte que condiona l'acollida dels alumnes nous és els recursos amb els quals disposa l'escola. Amb els resultats obtinguts podem veure que el professorat no té les eines suficients per comunicar-se de manera efectiva amb les famílies dels seus alumnes. Una de les participants exposa que per poder dur a terme una trobada amb els familiars de l'infant aquests han de buscar pel seu compte una persona que els tradueixi la conversa. Montón (2003) exposa que per aconseguir una bona acollida a l'escola hauria d'haver-hi tres figures diferents: una persona que s'encarregui de la gestió de l'acollida durant el primer any, un company de classe que s'encarregui de donar-li el suport que necessita, i un mediador cultural que afavoreixi la relació entre la família, l'alumne i la comunitat educativa. Amb això podem veure que l'escola no compta amb l'última de les figures esmentades per l'autor.

Centrant-nos amb els aspectes més acadèmics, els resultats mostren que a l'escola no existeix cap recurs per realitzar una valoració inicial i el DOE transmet el desig d'establir-ne una per tal de millorar l'acollida dels nens i nenes. Així doncs, Cruz (2007) explica que un altre aspecte important, a més dels mencionats anteriorment, és la realització d'una avaluació inicial que permeti conèixer el nivell acadèmic dels infants. A més els participants exposen que quan arriba un alumne nou al centre es duu a terme l'elaboració d'un Pla individualitzat per tal d'adaptar els continguts a les necessitats individuals d'aquest. Com remarca el Departament d'Educació (2007), quan un alumne nou arriba a l'escola necessita una sèrie d'adaptacions del currículum per poder seguir els continguts que es donen a l'aula. Aquestes adaptacions durant els seus primers dos anys acostumen a ser amb la formulació d'un pla individualitzat que, més endavant, podrà convertir-se en petites adaptacions curriculars.

D'altra banda, amb els resultats obtinguts podem veure com l'escola no disposa del recurs d'una aula d'acollida per atendre les necessitats dels seus alumnes i els professionals de l'escola exposen el seu desacord. Els mestres d'Educació Primària expliquen que l'escola realitza grups flexibles a les classes de llengua catalana i agrupa els alumnes nous a un mateix grup, on hi ha nens i nenes amb dificultats molt diverses. També exposen la dificultat per realitzar les classes a causa de la gran diferència de necessitats individuals que hi ha i als recursos amb què compten. Altrament, els professors d'Educació Secundària indiquen que en aquesta etapa existeixen grups de reforç de

l'aprenentatge de la llengua però que estan organitzats sense cap criteri específic. A més, els professionals d'ambdues etapes escolars consideren que les hores amb les quals compten els alumnes per aprendre el Català són insuficients, ja que no superen les tres setmanals. El Departament d'Educació (2007) indica que per poder oferir una acollida adient a les necessitats dels alumnes nouvinguts s'han creat les aules d'acollida. En aquestes es dona una educació adaptada durant els primers dos anys dels alumnes nouvinguts i s'agrupen els infants segons la seva escolarització prèvia, la seva llengua d'origen o altres característiques. També, Krashen (1987) explica que per poder aprendre una nova llengua de manera ràpida i efectiva els alumnes han de participar en una d'aquestes aules i, a més, és essencial que realitzin una immersió lingüística. Tot i això i tal com explica el DOE, l'escola no té el dret d'implementar aquest recurs a causa del constant degoteig d'alumnes nouvinguts i al nombre insuficient d'aquests quan es duu a terme la sol·licitud.

Pel que fa als professors encarregats de l'acollida dels alumnes, els resultats ens indiquen que no hi ha cap dels participants amb formació. Aquests tenen els estudis corresponents al curs que realitzen com a tutors, però no en l'ensenyament d'una nova llengua com és el Català. També exposen que el fet de no tenir una formació específica provoca que els recursos amb els quals compten siguin insuficients. Expliquen que els materials que els proporciona l'escola no els troben adients degut a la seva antiguitat, escassetat i poca continuïtat que tenen. Alguns d'ells realitzen una recerca d'eines que creuen convenientes per tal d'adaptar els continguts que volen treballar. Daher, Gamuzza i Leonora (2016) exposen la necessitat que els professors encarregats d'ensenyar una nova llengua als alumnes nouvinguts tinguin un pla de formació específic per tal d'adquirir les competències idònies per oferir el millor ensenyament.

Quant a les necessitats dels infants una vegada arriben a l'escola, els resultats ens indiquen que alguns d'ells tenen dificultats per adaptar-se al nou dia a dia i la nova comunitat. Expliquen que es mostren tancats i sense massa interès per integrar-se. A més, també ens afirmen que la gran majoria d'alumnes nouvinguts tenen dificultats econòmiques, fet que afecta directament al seu nivell acadèmic per l'educació rebuda anteriorment. Alguns dels professionals expressen la seva preocupació per alumnes en concret i exposen que no han estat capaços d'oferir-los una acollida adient a les seves necessitats. Bofill (2006) exposa que els infants passen per un dol migratori, en el que experimenten sentiments de tristesa i estrès a causa de les pèrdues per la separació familiar, pel canvi de l'estatus social o per deixar enrere amics, entre d'altres.

Amb l'objectiu d'oferir una acollida adequada als alumnes i a les seves famílies i a donar-los suport per atendre les seves necessitats, als resultats podem veure com la psicopedagoga de l'escola

explica que una de les seves funcions és buscar i crear vincles amb reforços externs. Amb aquests, els alumnes tenen la possibilitat d'optar de recursos que els poden ajudar a integrar-se dins la comunitat tot i viure en una situació desfavorable quant a l'economia. Montón (2003) manifesta que una gran part dels alumnes nouvinguts arriben a la nostra comunitat amb problemes de caràcter social i sobretot amb dificultats econòmiques. Per això, exposa que l'escola té la funció d'establir acords de col·laboració amb serveis socials de la zona i d'informar a les famílies sobre els recursos amb els quals poden optar.

Per finalitzar i en relació amb l'aprenentatge de la llengua, els resultats ens mostren el desacord d'alguns dels pares d'alumnes nouvinguts en relació amb la metodologia que es duu a terme a l'escola. Alguns dels professionals entrevistats expliquen que els familiars no volen que els seus fills deixin d'assistir en certes matèries per aprendre la llengua catalana. Així doncs, donen preferència a la llengua castellana encara que el seu fill desconegui la llengua vehicular de l'escola i això provoca la impossibilitat d'obtenir uns resultats favorables en les diferents matèries. Espelt (2007) explica que la nostra societat està dividida en castellanoparlants i catalanoparlants i això provoca que la gran majoria dels alumnes nouvinguts només tinguin l'oportunitat d'escoltar i parlar el català a l'escola.

El segon objectiu d'aquesta recerca era elaborar un recurs alternatiu a l'aula d'acollida que fomentés l'educació intercultural i proporcionés eines i mètodes als docents. Aquest recurs ha estat creat en format blog, titulat "Una alternativa a l'aula d'acollida".

Basant-nos en les necessitats de l'escola la creació d'un blog va resultar l'opció més significativa pel fet de ser un recurs en línia. El centre disposava de diversos recursos en format llibre o documents ubicats en diferents espais de l'escola i això provocava que els docents no els tinguessin en compte. Després de dur a terme el Pràcticum i conèixer la realitat de l'escola en relació amb aquests recursos per acollir als alumnes nouvinguts, es va veure la necessitat de crear un espai en què hi hagués de manera ordenada i clara tots els recursos amb els quals podien comptar els professors. A més, amb la creació d'aquest blog també es va buscar que els mestres, tutors i l'Equip d'Orientació Educativa de l'escola poguessin realitzar modificacions i afegir nous recursos durant el curs escolar.

El blog està dividit en quatre espais diferents: l'orientació, els recursos d'Educació Primària, els recursos d'Educació Secundària i els recursos d'autoaprenentatge (Annex 2). Aquests quatre espais es van crear després de conèixer les necessitats que transmetien els participants entrevistats. La primera d'elles era disposar de recursos adients a diferents edats i que no fossin imatges massa infantils, ja que exposaven que alguns dels recursos que ja tenien només es podien utilitzar en una

edat específica. Així doncs, un dels objectius amb la creació del blog va ser fer una recerca d'activitats i documents que es poguessin utilitzar en les dues etapes escolars.

També, els participants van mostrar la necessitat de dividir aquests recursos en les dues etapes de cara a una perspectiva de futur. D'aquesta manera, la majoria dels continguts del blog són útils tant per Educació Primària i Secundària tot i algunes excepcions. Amb aquesta divisió també es volia aconseguir atendre a un dels seus objectius, el qual era seguir fent créixer aquest banc de recursos podent dividir les funcions entre els mestres de primària i els professors de secundària.

La tercera necessitat que van transmetre va ser la de dividir els recursos segons les matèries per tal de facilitar la seva utilització. Així doncs, per tal de crear un blog clar i de fàcil utilització els recursos es van dividir en quatre matèries: Català, Ciències Naturals, Ciències Socials i Matemàtiques. Dins de cada una de les matèries es va crear un menú amb els temes més importants en quant a l'aprenentatge del Català pels alumnes nouvinguts. A més, dins de cada un dels temes es van realitzar diverses divisions segons els continguts per tal de facilitar la creació de nous recursos (Annex 3).

La quarta necessitat va sorgir per part d'una de les tutores d'Educació primària, la qual va parlar sobre la idea de tenir un espai d'autoaprenentatge per utilitzar durant les seves classes. Va exposar que seria interessant poder oferir als alumnes nouvinguts unes activitats o jocs d'aprenentatge per realitzar amb el seu ordinador personal mentre es donaven explicacions a la resta de companys. D'aquesta manera, l'últim espai del blog, anomenat autoaprenentatge (Annex 4), es va dividir en les dues etapes exposades anteriorment per tal d'oferir unes activitats adients a les edats corresponents de l'alumnat. En aquest espai hi ha recursos de diversos tipus com ara jocs, vídeos, activitats de lectura, àudios per conèixer la pronunciació de les paraules, etc.

L'últim aspecte que es va tenir en consideració a l'hora de crear el blog va ser el que va explicar una de les tutores d'Educació secundària. Aquesta va exposar que sovint tenien problemes a l'hora de controlar què havien treballat amb cada un dels alumnes nouvinguts. Explicava que en repetides ocasions els alumnes transmetien que ja havien treballat el que els oferien. D'aquesta manera, l'últim ítem que es va crear va ser una taula per enregistrar el que es treballava amb cada un dels infants (Annex 5). En aquesta els mestres poden indicar el nom de l'alumne, la seva edat i el curs al qual pertany, el temps que porta a l'escola i el lloc de procedència. Després, poden enregistrar el dia, el professor i el material que s'ha utilitzat en una sessió. D'aquesta manera, s'evita la repetició d'exercicis i es pot veure de manera més clara l'evolució de l'alumne respecte l'aprenentatge del Català.

L'enllaç al blog *Una alternativa a l'aula d'acollida* és el següent:

<https://mariada4.wixsite.com/acollidaalumnes>

Durant la realització la recerca hi ha hagut dues limitacions que han condicionat l'estudi i l'obtenció dels resultats concloents. La primera d'elles ha estat la dificultat de comunicar-se amb els professionals amb què es volia dur a terme les entrevistes. A l'inici l'objectiu de la investigació era realitzar una entrevista als dos membres de l'Equip d'Orientació Educativa, quatre tutors d'Educació primària, quatre tutors d'Educació secundària, quatre professors encarregats de l'acollida, la secretària de l'escola i sis alumnes nous. Les entrevistes es volien dur a terme de manera presencial mitjançant un focus grup, per tal de poder interaccionar amb els participants i obtenir el major nombre de resultats.

Tot i això, a causa de la situació provocada per la COVID-19 es va haver de contactar amb els professionals per preguntar-los si volien accedir a realitzar una entrevista mitjançant l'aplicació Meet de Gmail. Mitjançant un correu electrònic se'ls va oferir la possibilitat de realitzar-ho en aquesta aplicació, tot proposant-los dues opcions horàries, o de fer-ho de manera escrita amb les preguntes redactades en un document Word. Es va obtenir resposta de gairebé tots els participants exceptuant dos tutors de primària i la secretària de l'escola. A més, no va ser possible entrevistar als alumnes nous a causa de la seva impossibilitat per accedir a un ordinador i per la dificultat per comunicar-nos a través d'una aplicació sense conèixer la mateixa llengua. En el cas d'haver-ho fet presencialment s'haurien utilitzat mètodes com la mímica, les imatges o un traductor.

La segona limitació de la recerca ha estat el fet de no poder accedir als recursos i materials amb què compta l'escola per poder dur a terme una investigació més acurada sobre la realitat de l'acollida del centre. Això ha estat a causa del mateix motiu esmentat anteriorment, ja que no era possible accedir a l'escola. Així doncs, la investigació sobre l'acollida que hi ha a l'escola s'ha realitzat amb la informació recollida durant el temps anterior a la situació actual i mitjançant les entrevistes dels participants.

Aquest estudi, des d'una perspectiva de treball futur, té la finalitat de millorar l'acollida que es realitza als alumnes nous a l'escola concertada de Barcelona on s'ha dut a terme la investigació. Mitjançant els instruments s'ha pogut conèixer la realitat de l'acollida de l'escola des de diferents perspectives gràcies a la diversitat dels participants. Aquests han ajudat a esbrinar diversos aspectes com l'existència d'un protocol, l'acollida que els alumnes reben per part dels alumnes i professionals, les principals dificultats que han d'afrontar, els recursos amb els quals compten i les millores que realitzarien, entre d'altres.

A més, per tal d'ajudar a realitzar un canvi en aquesta acollida seria significatiu de cara al futur realitzar un traspàs dels resultats de manera anònima a l'equip docent de l'escola. Amb això es

transmetrien els aspectes que els mestres creuen que s'haurien de canviar, que consideren que ja es fan correctament i altres inquietuds.

D'altra banda, amb la creació del blog s'ha buscat millorar aquesta acollida aportant una font de recursos distribuïts per matèries i etapes. Des d'una perspectiva de futur, aquest blog té la finalitat de poder-se implementar a l'escola tot exposant-lo a l'equip de professionals i que aquests l'utilitzin afegint nous recursos. Després i per finalitzar, el que es vol és comprovar la seva eficàcia i utilitat en aquest canvi en l'acollida dels alumnes nouvinguts.

Referències bibliogràfiques

Alkuwaifi, A. i Torres, M. (2004). *La Nur aprèn*. Associació Cultural Punt d'Intercanvi.

Alkuwaifi, A. i Torres, M. (2004). *Hola, Nur!* Associació Cultural Punt d'Intercanvi.

Alkuwaifi, A. i Torres, M. (2004). *Els llibres de la Nur*. Associació Cultural Punt d'Intercanvi.

Arnáiz, P., Carreras, G., Gómez, F., Via, R.M. i Martínez, D. (s.f). *Comencem. Diccionari visual d'imatges*. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0050/58cab247-a2d7-4073-ad58-9ae56469592f/Diccionari_visual_imatges.pdf

Barabanti, P., Colombo, M., Dierendonck, C., Garreta, J., Kerger, S., Llevot, N., Macià, M., Mesa, D., Poncelet, D. i Santagati, M. (2019). Families and schools. The involvement of foreign families in schools. *Publicacions de la Universitat de Lleida*, 12-51. Doi: 10.21001/families2019

Balaguer, C i Ripoll, O. (2002). *Jocs per a l'aprenentatge del català oral per a nousvinguts*. Fundació Jaume Bofill.

https://www.fbofill.cat/sites/default/files/xarranca_150416.pdf

Burguesa, M. A. i Torras, M. (2011). *Aprenentatge del català i llengües d'origen. Ara i adés. Activitats per a alumnat nouvingut de primària i de secundària. Material manipulatiu*. Benecé Produccions.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0069/a15272bf-6955-4266-9028-19f45a9ed571/material_alumnat-.pdf.pdf

Canal, I., Prunés, A., Fornells, J. i Verdeny, L. *Viure a Catalunya. Guia didàctica per a la utilització de les làmines*. Consorci per a la normalització lingüística.

https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/viure_a_catalunya/guia_Viure.pdf

Carbonell, F. (2006). *L'acollida: Acompanyament de l'alumnat nouvingut*. Fundació Jaume Bofill.

Coelho, E., Oller, J. i Serra, J. M. (2010). Más allá del primer contacto: ¿cómo dar la bienvenida a los estudiantes inmigrantes y a sus familias? *Prácticas en educación intercultural*, (2), 10-33. ISSN: 1576-7809

Cummins, J. (1979) Linguistic interdependence and the educational development of bilingual children. *Review of Educational Research*, 49 (2), 222-251.

Daher L., Gamuzza A. i Leonora A. M. (2016). *Multicultural Schools. Report on the challenges faced by teachers in their educational work*. Catania: Università degli Studi di Catania. <http://alfa.pao.pl/dpf/Multicultural%20Schools/MCS%20-final%20-%2001-O2.pdf>

Departament d'Educació (2007). *Pla per la llengua i la cohesió social. Educació i convivència intercultural*. Recuperat de http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0055/7192e6a8-1bb3-4030-b7f8-562ecd7ff933/annex1_aules_nov_09.pdf

Departament d'Educació (2007). *Pla per la llengua i la cohesió social. Pla per la llengua i la cohesió social*. Recuperat de <http://www.xtec.cat/serveis/eap/e3900133/pdf/cohesio.pdf>

Departament d'Educació (2019). *Estadística de l'ensenyament. Visualització dels Principals resultats*. Recuperat el 15 de novembre del 2019 a <http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/estadistiquesensenyament/visualitzacio/>

Dòria, E., Ferrer, D. i Sánchez, M.J. (2006). *Llengua catalana per a alumnat d'incorporació tardana. Vincles 3: què fas?. Quadern d'exercicis*. Servei de Difusió i Publicacions. <https://drive.google.com/file/d/1dXPzePglszd7IWBsVQo20Tu6b4-iNtLo/view>

Dòria, E., Ferrer, D. i Sánchez, M.J. (2006). *Llengua catalana per a alumnat d'incorporació tardana. Vincles 3: Què fas?. Quadern d'exercicis*. Servei de Difusió i Publicacions. <https://drive.google.com/file/d/16SrGLFFBMLhwy576JwxOx3dx0pEQe0x/view>

Espelt, L. (2007). L'aula d'acollida com a espai per a l'aprenentatge lingüístic: la perspectiva del professorat. *Sintagma: Revista de Lingüística*, 19, 73-87. ISSN: 0214-9141

Garreta, J. (2015). La comunicació família-escuela en educació infantil y primaria. *Revista de Sociología de la Educació RASE*, 8 (1), 71-85. ISSN: 1988-7302

Generalitat de Catalunya (2003). *Instruments per a l'avaluació inicial*. Recuperat de <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/alumnat-origen-estranger/alumnatnou/avaluacio/inicial2/>

Generalitat de Catalunya (s.f). *Informació per a les famílies*. Recuperat de <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/alumnat-origen-estranger/alumnatnou/acollida/informacio2/>

Generalitat de Catalunya (2007). *Jocs LIC*. Servei d'Ensenyament del Català. <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/alumnat-origen-estranger/alumnatnou/materials/catala/jocs-lamines/>

Generalitat de Catalunya (s.f). *Edu365: Acollida*. <http://www.edu365.cat/acollida/index.html>

Generalitat de Catalunya (s.f). *Notes per a la comunicació amb les famílies*. <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/alumnat-origen-estranger/alumnatnou/acollida/notes/>

Generalitat de Catalunya (2016). *Viure a Catalunya. Vocabulari en imatges*. Servei de comunicació i publicacions. https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/viure_a_catalunya/vocabulari_en_imatges/arxius/Vocabulari_imatges_2016_web.pdf

Gomà, N. i Sánchez, I. (2005). *L'alumnat nouvingut i el català: Una perspectiva transversal. L'adquisició de la llengua en l'alumnat de Primària i Secundària*. Plataforma per la Llengua. https://www.plataforma-llengua.cat/media/assets/876/alumnat_nouvingut.pdf

Huguet, A. i Navarro, J. (2007). Conocimiento del catalán y castellano por parte del alumnado inmigrante. *Revista de Educación*, 352, 245-265. ISSN: 0034-8082.

Instituto Nacional de Estadística (2019). *Principales series de población desde 1998*. Recuperat el 15 de novembre del 2019 a <https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p08/l0/&file=02005.px&L=0>

Jiménez, R. (2004). Inmigración, interculturalidad y currículum. La educación en una sociedad multicultural. *Revista de currículum y formación del profesorado*, 8 (2), 1-3. ISSN: 1989-6395

Krashen, S. (1987). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford University Press.

Lario, M., Galán, A., Costa, L., Blanch, R., Ceña, T., Cortiles, M.T., Díez, J., Galí, M., Grabalosa, M. i Lozano, A. (1998). Parlem, escrivim i llegim amb la *Nàdia i en Li. Anem a l'escola. Anem a l'institut*. http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0048/54078913-2a95-4124-9d4c-75315535b217/Tema1_imprensa.pdf

Lario, M., Galán, A., Costa, L., Blanch, R., Ceña, T., Cortiles, M.T., Díez, J., Galí, M., Grabalosa, M. i Lozano, A. (1998). Parlem, escrivim i llegim amb la *Nàdia i en Li. El nostre cos*.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0032/01964084-655b-492f-9c52-bb5ab87d34cb/Tema2_impremta.pdf

Lario, M., Galán, A., Costa, L., Blanch, R., Ceña, T., Cortiles, M.T., Díez, J., Galí, M., Grabalosa, M. i Lozano, A. (1998). Parlem, escrivim i llegim amb la *Nàdia i en Li. La casa i la família*.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0052/64bc03a8-1fc5-4661-ae54-8ad04a8aff56/Tema3_impremta.pdf

Montón, M. (2002). La educación del alumnado inmigrante. Un reto social y educativo. *Anuario de Psicología*, 33 (4), 499-519. ISSN: 0066-5126

Montón, M. (2003). *L'acolliment de l'alumnat d'incorporació tardana: suggeriments, propostes i experiències*. Graó.

Oller, C. (2010). *Alumnado de otras culturas. Acogida y escolarización*. Graó.

Romeu, E. i Sendrós, M. (2005). *Món. Llengua i interculturalitat: Lectoestriptura*. Editorial Santillana. http://filcat.uab.cat/cle/materials/guia-A1-A2_2013.pdf

Simó, M.J. i Juanola, D. (2001). *Llengua catalana per a alumnat d'incorporació tardana. Vincles 1: els altres i jo*. Servei de Difusió i Publicacions.

<https://drive.google.com/file/d/1aX5CxTo4edF3EidpccrJcA-MWzLs957Js/view>

Simó, M.J. i Juanola, D. (2001). *Llengua catalana per a alumnat d'incorporació tardana. Vincles 1: els altres i jo. Quadern d'exercicis*. Servei de Difusió i Publicacions.

https://drive.google.com/file/d/1nzPIhFrkEcYaUBHCTMgQ_hriCI5CCBZW/view

Simó, M.J. (2004). *Llengua catalana per a alumnat d'incorporació tardana. Vincles 2: aquí i allà*. Servei de Difusió i Publicacions.

https://drive.google.com/file/d/17Ar7vKy6q6JiX4_kFJSevrry7bX_XwA1/view

Simó, M.J. (2004). *Llengua catalana per a alumnat d'incorporació tardana. Vincles 2: aquí i allà. Quadern d'exercicis*. Servei de Difusió i Publicacions.

<https://drive.google.com/file/d/1ZqqtGrKN4vedTyTieUSmBtGciGeL16Pb/view>.

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018). *El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural*. Servei de comunicació i publicacions.

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/model-linguistic/model-linguistic-Catalunya-CAT.pdf>

Annexos

Annex 1

Entrevista 1: Departament d'Orientació Educativa

Preguntes personals

1. Quina edat tens?
2. Quina formació tens?
3. Quina és la teva funció amb els alumnes nouvinguts?

La realitat de l'escola i l'acollida inicial

4. Quin és el procediment que es segueix per part del DOE quan arriba un alumne nouvingut?
5. Amb quants alumnes nouvinguts compta l'escola actualment? Majoritàriament, quina és la seva procedència? I la seva edat?
6. Els alumnes acostumen a arribar a l'inici del curs o quan ja ha començat?
7. Hi ha un protocol d'acollida dels alumnes?
8. Quines són les principals dificultats que presenten aquests alumnes quan arriben?

L'aprenentatge del Català

9. L'escola té una aula d'acollida?
10. Amb quants mestres compta l'escola per fer suport de Català als alumnes?
11. Com escolliu aquests mestres?
12. Amb quantes hores d'acollida compten els alumnes nouvinguts?
13. Hi ha algun espai destinat a aquestes hores de suport?
14. Quin material teniu? El teniu tot en un mateix lloc i organitzat segons el nivell i l'etapa de l'infant?
15. Els mestres us demanen ajuda? Utilitzen el material amb el que compta l'escola?
16. Què creieu que necessita l'escola? Quines millores faríeu en relació a l'acollida?
17. Compteu amb suport a l'hora de realitzar entrevistes amb famílies que no entenen el Català ni el Castellà?

Més enllà de l'aprenentatge del Català

18. Quines dificultats tenen? Com penseu que seria bo intervenir? Quines necessitats des de l'equip psicopedagògic considereu que hauríeu de cobrir? Quins recursos necessitaríeu? (aspectes emocionals per exemple)

Entrevista 2: Professors d'Educació Primària i Educació Secundària amb alumnes nouvinguts

Preguntes personals:

1. Quina edat tens?
2. Quina formació tens?
3. Quants anys fa que treballes a l'escola?
4. Quin curs estàs realitzant actualment?

L'acollida

5. Tens alumnes nouvinguts a la teva classe? Quants en tens?
6. Tens alumnes no nouvinguts amb moltes dificultats per parlar i entendre el Català? Si
7. Quan van arribar els alumnes nouvinguts, vas seguir algun protocol de l'escola? Què vas fer?
8. Com creus que va ser la seva acollida per part de la resta d'alumnes? I per part teva? Et va ser difícil?

L'aprenentatge del Català

9. Quantes hores de reforç del Català tenen a la setmana? Creus que són suficients?
10. A l'aula utilitzes recursos per adaptar les classes? Quins?
11. Creus que l'escola hauria de donar més eines als mestres que compten amb alumnes nouvinguts?
12. Tens formació en com ensenyar una nova llengua com és el Català?
13. Què trobes a faltar per poder acollir aquests infants a l'aula? Què canviaries? Què necessaries?

La creació d'un blog

14. Si hi hagués un blog amb recursos classificats per temes, creus que els utilitzaries o et serien d'ajuda?

Entrevista 3: Professors encarregats de l'acollida dels alumnes nous

Preguntes personals:

1. Quina edat tens?
2. Quina formació tens?
3. Quants anys portes treballant a l'escola?
4. Quins idiomes parles? Quin nivell tens en ells a l'hora de mantenir una conversa?

L'acollida

5. Quina funció tens en l'acollida d'alumnes nous de l'escola?
6. Quant temps fa que t'encarregues d'aquesta acollida?
7. Et prepares tu el material a treballar o comptes amb una guia/protocol fet per l'escola?
8. Tens algun tipus de formació en relació a l'acollida d'alumnes nous?
9. Veus adients les hores amb les que compten els alumnes per aprendre el Català?
10. Què canviaries de l'acollida dels alumnes nous? Quins aspectes creus que són els que més fallen?
11. Quines dificultats tenen aquests alumnes quan arriben a l'escola? Què us fa falta per poder atendre'ls el millor possible?

La creació d'un blog

12. Si hi hagués un blog amb recursos classificats per temes, creus que els utilitzaries o et serien d'ajuda?

Entrevista 4: Alumnes nouvinguts

Preguntes personals

1. Com et dius?
2. D'on ets?
3. Quants anys tens?
4. Per què vas marxar del teu país d'origen?
5. Quan vas arribar a Catalunya? Et vas incorporar a principi de curs o quan ja havia començat?

Els primers moments a l'escola

6. Quan vas arribar al nou centre, quines van ser les teves primeres impressions?
7. Com et van rebre els professionals de l'escola (professors, orientadors, direcció, etc.)?
8. Com et van rebre els teus companys de classe?
9. Et vas sentir acollit des del primer moment?
10. Et va costar integrar-te a l'aula?
11. Et vas sentir o et sents exclòs del grup?
12. Vas fer noves amistats fàcilment? Et va costar o et costa fer nous amics?
13. Quan vas arribar a l'escola, coneixies algú que ja estava estudiant aquí?

L'aprenentatge del Català

14. Quantes hores de reforç de Català fas a la setmana?
15. Et són d'ajuda? En voldries més?
16. T'està costant aprendre el Català? De l'1 al 10 quin nivell diries que tens?
17. Necessites comptar amb un reforç extern a l'escola per poder aprendre Català? Si hi vas, quantes hores?
18. Quines són les assignatures en les que treus millors resultats?
19. Quines assignatures et resulten més complicades?

El futur

20. Després de l'ESO què vols fer? Voldries (i et veuries capaç) de fer Batxillerat o algun Cicle Formatiu? Prefereixes deixar els estudis i anar al món laboral?
21. A què et vols dedicar en un futur? Quins són els teus objectius?

Més

22. Què milloraries de la teva acollida a l'escola? (Exemple: més hores de reforç del Català, activitats per ajudar-te a integrar, tenir el suport individual d'alguna persona durant els primers mesos, etc.).

Entrevista 5: Secretària de l'escola

Preguntes personals

1. Quina edat tens?
2. Quina formació tens?
3. Quants anys fa que treballes a l'escola?
4. De quines funcions t'encarregues principalment?

Els alumnes nouvinguts

5. Quants alumnes nouvinguts s'han escolaritzat aquest any? I l'any passat?
6. Quin procediment segueixes quan arriba un alumne nou al centre?
7. Com és el primer contacte amb les famílies? Comptes amb un traductor? Quins recursos utilitzes?
8. Com és el primer contacte amb els alumnes?
9. Creus que hi ha algun aspecte a millorar en relació al procés d'acollida d'aquest alumnat?
10. Quins canvis s'han realitzat a l'escola degut al constant l'increment d'alumnes nouvinguts?
11. Quines són les principals dificultats dels alumnes nouvinguts amb l'excepció del desconeixement de la llengua catalana?

Annex 2

Aquesta és la pàgina d'inici del blog. Està dividida en 4 espais diferents: l'orientació, els recursos d'Educació Primària, els recursos d'Educació Secundària i l'autoaprenentatge.

Annex 3

Aquest és un exemple de la matèria de Català, en la que un dels temes és la casa. Dins d'aquesta pàgina els recursos estan dividits segons les parts de la casa.

Annex 4

Aquest és un exemple dels dos espais d'autoaprenentatge del blog: un per Educació Primària i l'altre per Educació Secundària. En ells hi ha activitats i jocs per aprendre el Català.

Recursos de Català online
Primària

Activitats i jocs

MUDS DE MOTS
Nivell inicial. 1
Qui sóc, com estàs, la família, vestits i bèsties i plantes.

MUDS DE MOTS
Nivell inicial. 2
Els oficis, els llocs de treball i els materials que s'utilitzen.

MUDS DE MOTS
Nivell inicial. 3
El món on vivim, viatges i vehicles, festes, el temps i verbs i accions.

MUDS DE MOTS
Nivell intermedi. 1
El meu cos, llengua amb cara i ulls i poti-poti.

MUDS DE MOTS
Nivell intermedi. 2
Temps de lleure, arts, festes, jocs i joguines

MUDS DE MOTS
Nivell intermedi. 3
Vestits, objectes d'ús personal i complements.

MUDS DE MOTS
Nivell avançat. 1
El món dels animals.

MUDS DE MOTS
Nivell avançat. 2
Professions, oficis, eines, les botigues...

MUDS DE MOTS
Nivell avançat. 3
L'espai de les classes i dels

VINCLES 1: Els altres i jo
Llibre interactiu.
Qui sóc, qui són, què faig

VINCLES 2: Aquí i allà
Llibre interactiu.
Casa meva, el meu barri, el

VINCLES 3: Què fas
Llibre interactiu.
Ara mateix, fes-ho, tinc

Annex 5

Taula per enregistrar les activitats que es treballen amb els alumnes nouvinguts. D'aquesta manera, s'evitarà la repetició d'exercicis i ajudarà a veure l'evolució de l'infant.

Recursos pel professorat

Taula per enregistrar les activitats que es treballen amb els alumnes nouvinguts.
D'aquesta manera, s'evitarà la repetició d'exercicis i ajudarà a veure l'evolució de l'infant.

REGISTRE D'ACTIVITATS TREBALLADES. ALUMNES NOUINGUTS		
<small>NOI ALUMNE:</small>		
<small>PAÍS DE PROCEDÈNCIA:</small>		
<small>ARRIBADA A L'ESCOLA:</small>		
<small>CURS:</small>		
PROFESSOR	DIA	MATERIAL UTILITZAT

Taule alumnes nouvinguts